

Särskild valkrets för utlandssvenskar

Resolutionsmottagare

Justitiedepartementet
Konstitutionsutskottet
Riksdagspartiernas ungdomsförbund
Sveriges riksdagspartier
Valmyndigheten

Problemformulering:

Antalet svenska medborgare som bor utanför Sverige är uppskattningsvis 660 000. Tillsammans utgör dessa cirka 7 procent av Sveriges befolkning och skulle, om alla bodde i samma kommun, vara Sveriges näst största kommun.

Att som svensk medborgare rösta i det svenska riksdagsvalet är en medborgerlig rättighet. Utlandssvenskar upplever sig vara en icke-prioriterad grupp i valkampanjer och inrikespolitik överlag. Enligt Statistiska Centralbyrån röstade ca 32 procent av de röstberättigade utlandssvenskarna i valet 2014. Vid valet 2018 hade valdeltagandet ökat till närmare 40 procent, en andel som är beräknad på de 170 000 utlandssvenskar som då fanns med i röstlängden. Om utlandssvenskarna skulle bli en mer prioriterad grupp skulle fler förmodligen än fler utnyttja sin demokratiska rättighet att rösta.

Utlandssvenskar blir per automatik upptagna i röstlängden i 10 år, sedan måste man själv anmäla sig för en ny 10-årsperiod. En utlandssvensk blir dock aldrig fråntagen sin rösträtt, utan om en utlandssvensk har fallit ur röstlängden efter 10 år och glömt att anmäla sig i tid till att röstlängden fastställs inför ett val kan en utlandssvensk rösta från utlandet och därmed tas upp i röstlängden igen för det valet.

Fram till och med 1994 var utlandssvenskarna upptagna i en särskild röstlängd och tillhörde ett specifikt valdistrikt i varje riksdagsvalkrets. I vallagen 1997 bestämdes det att utlandssvenskar förs till det valdistrikt där de senast var folkbokförda. Den bestämmelsen finns kvar i den senaste Vallagen från 2005.

Lösningsförslag:

Återinför en särskild valkrets för svenska medborgare bosatta utomlands med stöd av en ändring i Vallagen. Ett eget valdistrikt för utlandsboende leder till att de politiska partierna bättre kan se hur utlandssvenskarna röstar. Detta kan också göra att partierna bättre kan profilera sig mot utlandssvenskar gällande både sakfrågor och valkampanjer. Detta kan i förlängningen utmynna i ett högre valdeltagande hos utlandssvenskar samtidigt som det stärker de svenska medborgarnas demokratiska röst. Vi uppmanar att regeringen tillsätter en utredning för att undersöka möjlighet till en särskild valkrets för svenska medborgare bosatta utomlands.

Flera länder har redan valt att införa system för särskild representation för utlandsboende, exempelvis i Frankrike där man har 11 valkretsar uppdelade efter olika regioner utomlands där en representant väljs per valkrets. På det sättet har fler fransmän kunnat få sin röst hörd och fler politiker kunnat nå ut till en större andel utlandsbosatta fransmän. Andra länder där detta har införts är Portugal och Italien.